

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI ÖZEL BAKIM MERKEZLERİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMELERİ (2957 SAYILI KANUN) 2024 YILI DÜZENLİLİK
DENETİM RAPORU**

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI KANTİNLER 2024 YILI DÜZENLİLİK
DENETİM RAPORU**

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI SOSYAL TESİSLER 2024 YILI DÜZENLİLİK
DENETİM RAPORU**

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek Durumu ve Bütçe Giderleri	5
Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Gelirleri	5
Tablo 3: Faaliyet Sonuçları	6

KISALTMALAR

ASFAT A.Ş. Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi

MSB Milli Savunma Bakanlığı

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Milli Savunma Bakanlığının kuruluşu, görev ve yetkileri, personel yapısı ve diğer kurumlarla ilişkileri 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkındaki 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 336’ncı maddesinde Milli Savunma Bakanının görev ve yetkileri şu şekilde düzenlenmiştir;

“a. Milli Savunma görevlerinin siyasi, hukuki, sosyal, askeri okullardaki (harp okulları ve astsubay meslek yüksekokulları) eğitim, mali ve bütçe hizmetlerini,

b. Silahlı Kuvvetlerin Cumhurbaşkanınca kararlaştırılacak savunma politikası çerçevesinde, Genelkurmay Başkanlığı tarafından tespit olunan ve Milli Savunma Bakanı tarafından onaylanan ilke, öncelik ve ana programlarına göre:

(1) Barışta ve savaşta personel temini ile asker alma hizmetlerini,

(2) Silah, araç, gereç ve her çeşit lojistik ihtiyaç maddelerinin tedariki hizmetlerini,

(3) Askeri fabrikalar ve tersaneler dahil harp sanayii hizmetlerini,

(4) Sağlık ve veteriner hizmetlerini,

(5) Türkiye Cumhuriyeti sınırları dâhilinde gerçekleştirilecek insani amaçlı mayın ve/veya patlamamış mühimmat temizliğine yönelik faaliyetlerini,

(6) 24.02.2000 tarihli ve 4536 sayılı Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlerde Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun kapsamında faaliyetlerini,

(7) İnşaat, emlak, iskân ve enfrastrüktür hizmetlerini,

c. Teftiş, inceleme ve soruşturma hizmetlerini,

ç. Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarında görev alacak personelin güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması hizmetlerini Milli İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğü aracılığıyla, yürütmektir.”

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Teşkilat Yapısı

Milli Savunma Bakanlığı; merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatından oluşur.

Genelkurmay Başkanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları Milli Savunma Bakanına bağlıdır.

Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları Milli Savunma Bakanına ayrı ayrı bağlı ve sorumludur.

Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarının teşkilatı Milli Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda gösterilir.

Milli Savunma Bakanına Doğrudan Bağlı Kurumlar

- a. Genelkurmay Başkanlığı
- b. Kara Kuvvetleri Komutanlığı
- c. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı
- ç. Hava Kuvvetleri Komutanlığı

Milli Savunma Bakanlığı Merkez Teşkilatı

- a. Askeralma Genel Müdürlüğü
- b. Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü
- c. Askeri Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- ç. Bütçe ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü
- d. Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- e. Lojistik Genel Müdürlüğü
- f. Personel Genel Müdürlüğü
- g. Savunma ve Güvenlik Genel Müdürlüğü
- ğ. Tedarik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- h. Tersaneler Genel Müdürlüğü
- ı. Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü
1. Teknik Hizmetler Genel Müdürlüğü
- j. Teftiş Kurulu Başkanlığı
- k. Milli Mayın Faaliyet Merkezi Dairesi Başkanlığı

- l. Muhabere ve Bilgi Sistem Dairesi Başkanlığı
- m. Basın ve Halka İlişkiler Müşavirliği
- n. Özel Kalem Müdürlüğü
- o. Diğer Komutanlıklar

Milli Savunma Bakanlığı Taşra Teşkilatı

- a. Askeralma Bölge Başkanlıkları
- b. Tedarik Bölge Başkanlıkları
- c. İnşaat Emlak Bölge Başkanlıkları
- ç. Tersane Komutanlıkları
- d. Askeri Fabrika Müdürlükleri

Milli Savunma Bakanlığı Bünyesindeki Kuruluş

Milli Savunma Üniversitesi; 09.11.2016 tarih ve 6756 sayılı Kanun ile Harp Okulları, Enstitüler, Astsubay Meslek Yüksek Okulları, Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu, Yabancı Diller Yüksekokulu ile mülga olan Harp Akademileri Komutanlığı Milli Savunma Üniversitesi kuruluşu altında birleştirilmiştir.

Milli Savunma Bakanlığı Bağlı Kuruluşları

a. Harita Genel Müdürlüğü; 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 168-173’üncü maddelerinde yer almaktadır.

b. Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı; 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 315-326’ncı maddelerinde yer almaktadır.

Milli Savunma Bakanlığı İlgili Kuruluşları

a. Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi; 08.03.1950 tarih ve 5591 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Kanunu ile kamu iktisadi devlet teşekkülü şeklinde kurulan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, 16.06.2000 tarihinden itibaren Milli Savunma Bakanlığının ilgili kuruluşu haline getirilmişken, 03.07.2021 tarih ve 31530 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7330 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında

Kanun’la birlikte, sermayesinin tamamı hazineye ait ve Milli Savunma Bakanlığının ilgili olduğu bir anonim şirkete dönüştürülmüştür.

b. Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi (ASFAT A.Ş.); 31.07.1970 tarih ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’un Ek 12’nci maddesinde yer almaktadır. 13.01.2011 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi, Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi ünvanı altında bir anonim şirket kurulmuştur. ASFAT A.Ş.’nin sermayesinin tamamı Hazine ve Maliye Bakanlığına aittir. Ancak, Hazine ve Maliye Bakanlığının ASFAT A.Ş.’deki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Milli Savunma Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2.2 İnsan Kaynakları

Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarında muvazzaf/sözleşmeli subay, astsubay, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er kapsamında olan askeri (profesyonel) personel sayısı 2024 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla 208.760 olup ayrıca yedek subay, yedek astsubay, erbaş ve erden oluşan yükümlü personel sayısı 115.879 Devlet memuru ve işçiden oluşan sivil personel sayısı ise 37.691 olup Milli Savunma Bakanlığında istihdam edilen personel sayısı toplamı 362.330’dur.

Subay ve astsubaylar 926 sayılı TSK Personel Kanunu’na, sözleşmeli subay ve astsubaylar 4678 sayılı Sözleşmeli Subay ve Astsubay Kanunu’na, Devlet memurları 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na, işçiler 4857 sayılı İş Kanunu’na, uzman erbaşlar 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu’na ve sözleşmeli erbaş ve erler 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu’na tabidir.

Devlet memurlarına 657 sayılı Kanun ve askerî mevzuatta belirli alanlarda istisnalar getirilmekte, işçiler için ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine ilave olarak geçerli bulunan toplu iş sözleşmesi hükümleri de uygulanmaktadır.

Askeri personel ile Devlet memurları 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu ve 2155 sayılı Bazı Kamu Personeline Tayın Bedeli Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

1.3. Mali Yapı

Milli Savunma Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (I) sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir.

7489 sayılı 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Milli Savunma Bakanlığına 440.496.960.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu tutar Genel Bütçeli İdareler ödeneği toplamının %4,00'üne tekabül etmektedir. Bakanlığın nihai bütçe ödeneği ise Bütçe Kanunu'na istinaden gerçekleştirilen ödenek işlemleri ve 3833 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanun uyarınca açılan avans devirleri sonucunda 575.841.688.821,42 TL olmuştur. Bu ödeneğin yaklaşık %74,50'sine tekabül eden 428.981.489.113,70 TL yıl sonu itibarıyla harcanmıştır.

Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde; 26 döner sermayeli işletme, 311 kantin, sosyal tesis kapsamında 32 orduevi, 73 askeri gazino, 126 kışla gazinosu, 23 vardiya yatakhane ve 22 özel/yerel ve kış eğitim merkezi bulunmaktadır.

Bakanlığın 2024 yılı bütçe ve faaliyet gerçekleştirmelerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 1: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Ödenek Durumu ve Bütçe Giderleri

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri		31.12.2024 Tarihi İtibarıyla (TL)			
		Bütçe Ödeneği	Nihai Bütçe Ödeneği	Harcama	NBÖ Göre Grç.O. %
01	Personel Giderleri	213.505.521.000,00	214.252.312.183,00	214.187.771.689,58	99,97
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	26.371.769.000,00	25.979.977.817,00	25.939.489.826,38	99,84
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	189.406.752.000,00	325.943.775.742,06	180.658.541.917,54	55,43
05	Cari Transferler	7.960.841.000,00	5.963.066.291,63	5.961.048.639,59	99,97
06	Sermaye Giderleri	3.252.077.000,00	3.585.664.787,73	2.117.745.040,61	59,06
07	Sermaye Transferleri	0,00	116.892.000,00	116.892.000,00	100
	Toplam	440.496.960.000,00	575.841.688.821,42	428.981.489.113,70	74,50

Tablo 2: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Gelirleri

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Gelirleri		31.12.2024 Tarihi İtibarıyla (TL)		
		Gelir Gerçekleşme	09 Ret ve İadeler	Net Gerçekleşme
1	Vergi Gelirleri	9.320.220.807,38	35.017.801,99	9.285.203.005,39
3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.154.670.886,29	13.065.315,30	2.141.605.570,99
4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	5.903.337.728,53	4.443.825,14	5.898.893.903,39
5	Diğer Gelirler	41.880.851.554,24	406.947.661,41	41.473.903.892,83
6	Sermaye Gelirleri	180.524,67	0,00	180.524,67

8	Alacaklardan Tahsilat	319,88	0,00	319,88
	Toplam	59.259.261.820,99	459.474.603,84	58.799.787.217,15

Tablo 3: Faaliyet Sonuçları

31.12.2024 Tarihi İtibarıyla Faaliyet Sonuçları (TL)					
Giderler (A)	Gelirler (B)	İnd., İade ve Iskonto (C)	Net Gelir (D) (D=B-C)	Enflasyon Düzeltmesi (E)	Faaliyet Sonucu ((D+E)-A)
443.631.152.508,59	60.946.066.577,35	459.478.510,44	60.486.588.066,91	694.535.252.933,09	311.390.688.491,41

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Milli Savunma Bakanlığı, muhasebe ve raporlama sistemi açısından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve mali raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile mali sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre muhasebe sistemi, tahakkuk esaslı olup kayıtlar mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Sistem, Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsamaktadır.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde; *“Bu Yönetmeliğin amacı; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde*

muhassebeleştirilmesi ile mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak ve karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.” hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için, işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik’in 310’uncu maddesinde; kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her biri için ayrı mali raporlama yapılacağı, 311’inci maddesinde; kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu, 312’nci maddesinde; kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği, 313’üncü maddesinde; kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların bilanço, faaliyet sonuçları tablosu, nakit akış tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu olduğu, 314-316’nci maddelerinde; bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği, bakanlıkça yürütülen muhasebe bilişim sistemini kullanan kamu idarelerinin harcama birimleri baz alınarak oluşturulan kesin mizanlarında dönem olumlu ve olumsuz faaliyet sonucu hesaplarının bulunması durumunda bu hesapların, kamu idaresi bilançosunda ayrı ayrı yer alabileceği, 327’nci maddesinde de; mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiş olup muhasebe hizmetleri merkezde Milli Savunma Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklara bağlı muhasebe birimleri tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar

denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğı geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğı muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmışından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci Kısımında İç kontrol sistemi düzenlenmiş olup söz konusu Kanun'un "İç kontrolün tanımı" başlıklı 55'inci maddesinde;

"İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar

ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.”

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın “İç kontrol standartları” başlıklı 5’inci maddesinde;

“İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Bakanlık tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür.

Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikle işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir.”

denilmektedir.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nde Kamu İç Kontrol Standartlarının; idarelerin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasında, izlenmesinde ve değerlendirilmesinde dikkate almaları gereken temel yönetim kurallarını gösterdiği, tüm kamu idarelerinde tutarlı, kapsamlı ve standart bir kontrol sisteminin kurulmasını ve uygulanmasını amaçladığı, iç kontrolün; kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak, tüm kamu idarelerinde uygulanabilir düzeyde olmasını sağlamak üzere genel nitelikte düzenlendiği belirtilmektedir. Söz konusu Tebliğ ile iç kontrolün bileşenleri esas alınarak 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Milli Savunma Bakanlığının stratejik yönetim, kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sistemi standartlarını sağlamaya yönelik faaliyetleri iç kontrolün bileşenleri itibarıyla değerlendirildiğinde;

Kontrol Ortamı Standartları ile ilgili olarak; Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırlarının tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği, İdarenin Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında olmaması nedeniyle etik sözleşmesi personel tarafından imzalanmak zorunda olmamakla birlikte söz konusu işlemlerin, kurumsal uygulamalar ve yönergeler doğrultusunda yürütüldüğü, İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yeterli olduğu, personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile

disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikasının ve hassas görevlere ilişkin prosedürlerin tam olarak belirlendiği ve kurum çalışanlarına duyurulduğu,

Risk Değerlendirme Standartları ile ilgili olarak; Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde, yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetlerin niteliği nedeniyle MSB'nin stratejik plan ve performans programı hazırlaması zorunlu olmayan kurumlar arasında sayılması nedeniyle stratejik plan, performans programı hazırlanmadığı, İdarenin anılan Yönetmelik'te stratejik plan ve performans programı hazırlaması zorunlu olmayan kurumlar arasında sayılması ve faaliyetlerinin "gizli" gizlilik dereceli planlara göre yürütülmesi nedeniyle risk çalışmaları ve risklerin değerlendirilmesinin Bakanlığa ait uygulamalar ve yönergeler çerçevesinde sürdürüldüğü,

Kontrol Faaliyetleri Standartları ile ilgili olarak; İdare tarafından yetkilerin belirlenmesi amacıyla iş akış süreçlerinin hazırlandığı ve personele duyurulduğu, yetki devirlerinin mevzuata uygun yapıldığı, yapılan görevlendirmelerin farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulduğu, İdarenin yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetlerin niteliği nedeniyle anılan Yönetmelik'te MSB stratejik plan ve performans programı hazırlaması zorunlu olmayan kurumlar arasında sayılması ve faaliyetleri "gizli" gizlilik dereceli planlara göre yürütülmekte olduğundan risk çalışmalarının Bakanlığa ait uygulamalar ve yönergeler çerçevesinde sürdürüldüğü, ön mali kontrol sisteminin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulduğu ve Kamu İdaresinin Ön Mali Kontrol Yönergesi'nin mevcut olduğu,

Bilgi ve İletişim Standartları ile ilgili olarak; İdare faaliyet raporunun içerik olarak mevzuata uygun hazırlandığı, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının da içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olduğu,

İzleme Standartları ile ilgili olarak; İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin, yılda en az bir kez değerlendirildiği ve değerlendirme sonuçlarının İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlandığı, Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulduğu ve 7'si dolu 60 iç denetçi kadrosunun bulunduğu, iç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin olarak danışmanlık faaliyeti raporları bulunduğu,

anlaşılmaktadır.

Bakanlık tarafından iç kontrol sistemine ilişkin çalışmaların genel olarak tamamlandığı

anlaşılakta olup mali yönetim ve iç kontrol sistemine ilişkin güncelliğın korunmasının uygun olacağı değerdendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Milli Savunma Bakanlığının 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdığı kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI ÖZEL
BAKIM MERKEZLERİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMELERİ (2957 SAYILI KANUN)**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	6
6. DENETİM BULGULARI	6

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Döner Sermaye İşletmelerinde Görevli Personel Sayısı3

Tablo 2: Döner Sermayeli İşletmelerin Mali Büyüklükleri 4

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Hak Sahibi Kapsamının Fiili Durum ile Uyumlu Olmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde bulunan döner sermaye işletmeleri 3225 sayılı Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanunu ve Mülga 2957 sayılı Bazı Askeri Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun çerçevesinde faaliyetlerine devam etmektedirler. Anılan mevzuat kapsamında toplam 26 adet döner sermaye işletmesi bulunmaktadır.

Bakanlık bünyesindeki Döner sermaye işletmelerinden 3225 sayılı Kanun kapsamında faaliyetlerine devam edenler “Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri”, 2957 sayılı Kanun kapsamında faaliyetlerine devam edenler ise “Milli Savunma Bakanlığı Özel Bakım Merkezleri Döner Sermaye İşletmeleri” olarak adlandırılmaktadır.

Denetim programı kapsamında 2957 sayılı Kanun kapsamındaki Milli Savunma Bakanlığı Özel Bakım Merkezleri Döner Sermaye İşletmeleri denetlenmiş olup söz konusu Döner Sermaye İşletmeleri faaliyetlerini; subay, askeri memur, astsubay, uzman jandarma çavuş ve uzman erbaş emeklileri ile 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu’nun 69’uncu maddesinde belirlenen ailelerinden kimsesiz olup da devamlı bakım ve gözetime muhtaç olanların barındırılma, bakım, tedavi ve gözetimlerini sağlamak amacıyla sürdürmektedirler.

2957 sayılı Kanun’un “Yönetmelik” başlıklı 7’nci maddesinde; döner sermayenin işletilmesiyle ilgili her türlü mali ve idari işlemlerin yürütülme şeklinin, muhasebe usullerinin, iştirak paylarının, alınacak yatak ve yemek ücretlerinin, hastaneye kabul ve taburcu edilme ve disiplin işlerine ve döner sermaye yönetim kuruluna ait esasların Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanacak bir Yönetmelikte gösterileceği ifade edilmektedir.

Söz konusu maddeye dayanılarak 27.11.2007 tarih ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de Bazı Askerî Hastanelerde Döner Sermayenin İşletilmesine ve Hizmetlerden Yararlanacaklara İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır.

Ancak 2957 sayılı Kanun, 31.07.2016 tarih ve 29787 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 109’uncu maddesi ile yürürlükten kaldırılmış ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli

Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun'un 109'uncu maddesi ile söz konusu Kanun'un yürürlükten kaldırılması aynen kabul edilmiştir.

Bununla birlikte söz konusu Yönetmelik ise 01.09.2016 tarih ve 29818 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bazı Askerî Hastanelerde Döner Sermayenin İşletilmesine ve Hizmetlerden Yararlanacaklara İlişkin Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Akabinde 06.01.2017 tarih ve 29940 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 681 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 51'inci maddesi ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na eklenen ek geçici 96'ncı maddesinde; *"Gerekli düzenlemeler yapıluncaya kadar Türk Silahlı Kuvvetleri özel bakım merkezleri, mülga 17/11/1983 tarihli ve 2957 sayılı Bazı Askerî Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre faaliyetlerine devam ederler."* denilerek özel bakım merkezlerinin mülga olan Kanun ve Yönetmelik hükümlerine göre faaliyetlerine devam edecekleri belirtilmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Döner sermayenin işletilmesine ilişkin konularda karar alınması, hak sahiplerine tanınacak hastaneye veya özel bakım merkezine kabul önceliklerinin esaslarını tespit edilmesi, döner sermayeden ücret ödenecek personele ait kadrolar için gerekli görülen değişiklik önerilerinin incelenerek Bakanlık onayına sunulması ve diğer görevlerin yürütülmesi döner sermaye yönetim kurulunca yerine getirilmektedir.

Döner sermaye yönetim kurulu; Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Komutanının başkanlığında, Genelkurmay Adli Müşaviri, Genelkurmay Başkanlığı, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Komutanlığı Personel Daire Başkanları/Personel İşlem Daire Başkanları, Milli Savunma Bakanlığı Maliye Dairesi Başkanı ve ilgili hastane baştabibi veya özel bakım merkezi başkanından teşekkül eder.

Yönetim kurulu kararları, toplantıya iştirak edenlerin mutlak çoğunluğuyla alınır. Yönetim kurulu sekreterliği görevini, Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Komutanlığı Personel Daire Başkanı yürütür. Yönetim kurulu, muayyen fasılalarla veya üyelerden birinin sekretere yapacağı teklife istinaden sekreterin daveti üzerine, üye tam sayısının mutlak çoğunluğu ile

toplanır. Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Komutanının bulunmadığı durumlarda toplantıya en kıdemli üye başkanlık eder.

Özel Bakım Merkezi Müdürlükleri döner sermaye faaliyetlerini aşağıda tabloda yer alan personel eliyle yürütmektedir.

Tablo 1: Döner Sermaye İşletmelerinde Görevli Personel Sayısı

Personel	Mevcut Personel Durumu	
	Ankara Özel Bakım Merkezi	Çamlıca Özel Bakım Merkezi
Subay	3	4
Astsubay	10	12
Yedek Subay	21	29
Yedek Astsubay	17	15
Uzman Çavuş	1	2
Er/Erbaş	26	37
Milli Savunma Uzmanı	0	0
Memur	109	62
Sözleşmeli Personel 4/B	8	1
İşçi	57	36
Vakıf Personeli	0	0
Türkiye İş Kurumu (Toplum Yararına Programlar)	6	0
Toplam Personel	258	198

1.3. Mali Yapı

Bazı Askeri Hastanelerde Döner Sermayenin İşletilmesine ve Hizmetlerden Yararlanacaklara İlişkin Yönetmelik'in 33'üncü maddesine göre muhasebe yetkilisi tarafından hazırlanan bütçe tasarısı, harcama yetkilisince incelenip onaylanmak üzere döner sermaye yönetim kuruluna sunulmakta ve onaylanarak kesinleşen bütçeler ise en geç aralık ayının sonuna kadar uygulanmak üzere döner sermayelere gönderilmektedir.

2957 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren işletmelerin döner sermaye teşkili, Milli Savunma Bakanlığı bütçesine konulacak ödeneklerle Hazinece yapılacak ayni yardımlar, döner sermaye faaliyetlerinden (konuk misafirhanesi, kuaför, berber, terzi, ütü, çamaşır, fotokopi, hediyelik eşya, kontör, yemek vb.) elde edilecek karlar, bağış ve yardımlardan oluşur.

Döner sermayenin konusunu oluşturan hizmetlerin yürütülmesi için gerekli giderler ile birimin araç, gereç, araştırma ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması için yapılacak giderler döner sermayeden karşılanmakta; faaliyetler sonucunda kâr elde edilmesi durumunda bu kâr, işletmenin sermayesi tahsis edilen sermaye tutarına ulaşıncaya kadar sermayeye eklenmektedir.

Bu tutara ulaştıktan sonra kâr elde edilmesi durumunda ise kâr tutarı, hesap dönemini

izleyen dördüncü ayın sonuna kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazîneye aktarılmaktadır.

Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinin faaliyetlerine ilişkin işlemler her işletme için ayrı ayrı muhasebeleştirilmekte olup dönem sonunda ise iki işletmeye ait mali tablolar konsolide edilmektedir.

Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmelerinin 31.12.2024 tarihi itibarıyla konsolide sermayesi 200.833,73 TL'dir.

Döner sermayeli işletmelerin mali büyüklüklerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 2: Döner Sermayeli İşletmelerin Mali Büyüklükleri

İşletme Adı	Toplam Gelir (TL)	Toplam Gider (TL)	Kar/Zarar (TL)	Sermaye (TL)
MSB Ankara Özel Bakım Merkezi Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi	44.326.455,40	44.557.720,42	-231.265,02	186.008,73
MSB Çamlıca Özel Bakım Merkezi Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi	36.718.013,02	36.639.678,66	78.334,36	14.825,00
Toplam	81.044.468,42	81.197.399,08	-152.930,66	200.833,73

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Döner sermaye işletmeleri, muhasebe süreçlerini, 01.05.2007 tarih ve 26509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yürütmekte ve finans raporlarını yine bu Yönetmelik çerçevesinde hazırlamaktadırlar.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir Tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi

yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Milli Savunma Bakanlığı Özel Bakım Merkezleri Döner Sermaye İşletmelerinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Hak Sahibi Kapsamının Fiili Durum ile Uyumlu Olmaması

211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 69'uncu maddesinin mülga olması sebebiyle mülga 2957 sayılı Bazı Askeri Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun'un "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi kapsamına giren hak sahiplerinin hukuki dayanaktan yoksun kaldığı ve yeni bir yasal düzenlemenin yapılmadığı görülmüştür.

06.01.2017 tarih ve 681 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek geçici 96'ncı maddesinde; gerekli düzenlemeler yapılincaya kadar Türk Silahlı Kuvvetleri özel bakım merkezlerinin, mülga 17.11.1983 tarih ve 2957 sayılı Bazı Askeri Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre faaliyetlerine devam edecekleri belirtilmiştir.

Mülga 2957 sayılı Bazı Askeri Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun'un "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde; söz konusu Kanun'un subay, askeri memur, astsubay, uzman jandarma çavuş ve uzman erbaş emeklileri ile 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 69'uncu maddesinde belirlenen ailelerinden kimsesiz olup da devamlı bakım ve gözetime muhtaç olanların barındırılma, bakım, tedavi ve gözetimlerini sağlamak amacıyla bazı askeri hastanelere döner sermaye tahsisine ilişkin esas ve usulleri kapsadığı hüküm altına alınmıştır.

211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun (mülga) 69'uncu maddesinde; subay, askeri memur ve astsubayların ailelerinin; subay, askeri memur ve astsubaylar ile bunların emeklilerinin eşleri ile kanunen bakmakla mükellef olduğu usul ve fûruları ile erkek ve kız kardeşleri olduğu belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre özel bakım merkezlerinden yararlanacak hak sahiplerinin, Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli olan subay, askerî memur, astsubay, uzman jandarma çavuş, uzman erbaşlar ile bunların emeklilerinin eşleri ile kanunen bakmakla mükellef olduğu usul ve fûruları ile erkek ve kız kardeşleri olduğu anlaşılmaktadır.

Uygulamada, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 69'uncu maddesinin 06.01.2017 tarihi itibarıyla 681 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5'inci maddesi ile mülga olması sebebiyle 69'uncu maddede sayılanların eşleri ile kanunen bakmakla yükümlü oldukları usul ve fûruları ile erkek ve kız kardeşlerinin 2957 sayılı Kanun'un amaç ve kapsam maddesinin dışarısında kaldığı ve buna rağmen söz konusu kişilerin tekrar kapsama alınmasına yönelik yasal düzenleme yapılmadığı tespit edilmiştir.

211 sayılı Kanun'un 69'uncu maddesinin mülga olması sebebiyle hukuki dayanaktan yoksun kalan hak sahipliği kapsamının amaç doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
KANTİNLER**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	7

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Denetlenen Kantin Başkanlıklarında Görevli Personel Sayısı	3
Tablo 2: TSK Bünyesinde Bulunan Kantin Başkanlıklarında Görevli Personel Sayısı	3
Tablo 3: Denetlenen Kantinlerin Mali Büyüklükleri	4
Tablo 4: Denetlenen Kantinlerin Aktardığı Paylar	4
Tablo 5: TSK Bünyesindeki Kantinlerin Mali Büyüklükleri	4
Tablo 6: TSK Bünyesindeki Kantinlerin Aktardığı Paylar	4

KISALTMALAR

MSB	Milli Savunma Bakanlığı
TSK	Türk Silahlı Kuvvetleri
ÜKP	Üst Komutanlık Payı

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun "Askeri kantinler" başlıklı 104'üncü maddesinde, askeri kantinlerin kuruluşu, teşkili, işletilmesi ve diğer hususlar hüküm altına alınmıştır.

Anılan maddede askeri kantinlerin; *"Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin dayanıklı tüketim malları hariç zaruri ihtiyaçlarının daha ucuz ve kolaylıkla sağlanmasını temin maksadı..."* ile kurulduğu ifade edilmiştir. Kantinler asli olarak vatani görevini yapmakta olan erbaş ve erlerin kışla dışı ilişkilerini azaltarak, sağlık ve disiplinin korunması amacıyla hizmet vermektir.

Yine aynı maddede; *"Askeri kantinlerin işletilmesi, işlettirilmesi veya kiraya verilmesi kışla komutanlıklarınca yerine getirilir..."*

Kantinlerin; teşkili, idaresi, işletilmesi ve kontrol şekilleri, gelirleri ve gelirlerinin harcanması, işletilmesi, işlettirilmesi veya kiraya verilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri ve oranlarına ilişkin usul ve esaslar ile yapılacak denetlemelere ilişkin hususlar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine yönetmelik ile belirlenir."

ifadeleri yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Muafiyet ve istisnalar" başlıklı 106'ncı maddesinde; askeri kantinlerin kurumlar vergisi muafiyeti, "Hazine payı" başlıklı 107'nci maddesinde ise hasılatlarından hazineye ayrılacak pay belirtilmiştir.

Askeri kantinlerin teşkili, idaresi ve kontrol şekilleri, muhasebe işlemleri, gelirleri ve gelirlerinin harcanması, işletilmesi, işlettirilmesi veya kiraya verilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri ve oranları ile yapılacak denetlemelere ilişkin usul ve esaslar 22.03.2002 tarih ve 24703 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Askeri Kantin Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

211 sayılı Kanun'un "Askeri kantinler" başlıklı 104'üncü maddesine göre Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin dayanıklı tüketim malları hariç zaruri ihtiyaçlarının daha ucuz ve kolaylıkla sağlanmasını temin maksadıyla her kışlada kantin kurulabilir. İhtiyaç halinde bu kantinlerin kışla içinde veya dışında şubeleri açılabilir.

Askeri kantinlerin teşkili, idaresi ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasların belirlendiği Askeri Kantin Yönetmeliği'ne göre kantinler faaliyetlerini merkez kantin ve şubeler ile yan kuruluşlar olarak sürdürmektedir.

Askeri Kantin Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde; kantin şubesi kantine bağlı olarak açılıp işletilen satış yerleri, yan kuruluş ise kantine bağlı olarak çalışan gelir getirici işletmeler olarak tarif edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Kuruluş" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; kantinlerin kışla içinde veya dışında şubeleri açılabileceği, aynı kışla içerisinde birden fazla kantin başkanlığı kurulamayacağı ifadeleri yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmelik'in "Kantin Şubeleri" başlıklı 12'nci maddesinde; bir askeri kantine bağlı olarak aynı kuvvete mensup birbirine yakın iki kışlada konuşlanan veya aynı kışlada konuşlanmakla birlikte farklı komutanlıklara bağlı bulunan birliklerde, geniş bir alana yayılmış olan kışla sınırları içerisinde, kışla içindeki ve dışındaki lojman bölgelerinde, atış ve tatbikat veya eğitim için uzun süreli olarak garnizon dışına veya yurt dışına intikal eden birlik veya kurumlarda, ihtiyaç durumu göz önünde bulundurularak kışla komutanının onayıyla, şubeler açılabileceği ifade edilmektedir.

Anılan Yönetmelik'in "Kantin Heyetinin Teşkili" başlıklı 6'ncı maddesinde; heyetin bir yıllık süre için seçimle teşkil edileceği, heyette bir başkan, bir muhasip üye, bir kasa sorumlusu ve bir muhasebe görevlisi olmak üzere en az dört kişi bulunacağı, bir subay ve bir astsubay bulunmasının şart olduğu, muhasibin tercihen muhasebe eğitimi görmüş personel arasından seçilerek görevlendirileceği, muhasebe personeli yanında özel hukuk hükümlerine göre muhasebe personeli çalıştırılabileceği, ayrıca kantinin faaliyet alanlarında özel hukuk hükümlerine göre personel çalıştırılabileceği ya da bu amaçla hizmet alımı yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. Yönetmelik'in 8'inci maddesinde ise kantin heyetinde görev alanların, aynı garnizonda olmak üzere en fazla üç dönem görev yapabileceği belirtilmiştir.

Yönetmelik hükümlerine göre kantin heyeti, kışla komutanlığı tarafından gösterilen adaylar arasından kışlada görev yapan personel tarafından yapılan seçim ile oluşturulmaktadır. Yönetmelik gereği seçimler kasım ayı başında yapılmaktadır. Yeni kantin heyeti, devreden kıymetleri teslim alarak 1 Ocak tarihinde göreve başlamaktadır.

Milli Savunma Bakanlığı (MSB) bünyesinde toplam 311 askeri kantin faaliyet göstermekte olup 2024 yılı denetim programı kapsamında; Hava Kuvvetleri Karargah Destek

Kıtalar Grup Komutanlığı Kantin Başkanlığı, 172'nci Zırhlı Tugay Kantin Başkanlığı ile 3'üncü Komando Tugay Komutanlığı Kantin Başkanlığı denetlenmiştir.

Denetlenen kantinler ile MSB bünyesindeki kantinlerin personel bilgileri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 1: Denetlenen Kantin Başkanlıklarında Görevli Personel Sayısı

İlgili Kantin Başkanlığı	Subay	Astsubay	Devlet Memuru / Uzman Erbaş	Sözleşmeli Personel	Hizmet Alım Personeli	Erbaş / Er	Toplam
Hv.Kuv.Kr.Des.Kt.Gr. K.lığı Kantin Başkanlığı	1	10	-	1	13	-	25
172'nci Zırhlı Tug. Kantin Başkanlığı	1	5	-	-	-	-	6
3'üncü Kom.Tug.K.lığı Kantin Başkanlığı	1	5	-	1	-	8	15

Tablo 2: TSK Bünyesinde Bulunan Kantin Başkanlıklarında Görevli Personel Sayısı

Subay	Astsubay	Devlet Memuru / Uzman Erbaş	Sözleşmeli Personel	Hizmet Alım Personeli	Erbaş / Er	Toplam
319	1095	162	44	45	1855	3520

1.3. Mali Yapı

Askeri kantinlerin muhasebe işlemleri, gelirleri ve gelirlerinin harcanması, işletilmesi, işlettilmesi veya kiraya verilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri ve oranları ile yapılacak denetlemelere ilişkin usul ve esasları Askeri Kantin Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Kantinler giderlerini elde ettikleri gelirler ile karşılamakta, aylık gayrisafi hasılatı üzerinden hazine payı, aylık gelirleri üzerinden ise Genelkurmay Başkanlığına, bağlı olduğu Kuvvet Komutanlığına ve temmuz ayından itibaren Milli Savunma Bakanlığına üst komutanlık payı adı altında pay göndermektedir. Ayrıca Yönetmelik gereği mali tablolar aylık hazırlandığından geçmiş aylara ait kâr ve zararlar, geçmiş yıllar kârları/zararları hesapları adı altında mali tablolarda yer almaktadır.

2024 yıl sonu itibarıyla mevcut 311 askeri kantinin sermayeleri 508.007.110,61 TL tutarındadır. Yıl sonu itibarıyla 11.600.570.290,75 TL ciroya ulaşan kantinlerin dönem net kârı 228.177.619,34 TL tutarındadır.

Askeri kantinler 2024 yılı faaliyetleri neticesinde Hazineye 27.892.242,45 TL, üst komutanlık payı altında Genelkurmay Başkanlığına 10.313.081,22 TL, bağlı oldukları Kuvvet

Komutanlıklarına 43.349.055,87 TL ve temmuz ayından itibaren Milli Savunma Bakanlığına 5.156.540,62 TL tutarında pay aktarmışlardır.

2024 yılında denetlenen Hava Kuvvetleri Karargah Destek Kıtalar Grup Komutanlığı Kantin Başkanlığı, 172'nci Zırhlı Tugay Kantin Başkanlığı ile 3'üncü Komando Tugay Komutanlığı Kantin Başkanlığı ile MSB bünyesindeki kantinlerin mali büyüklüklerine ilişkin bilgiler ve aktardıkları paylar 31.12.2024 tarihi itibarıyla aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 3: Denetlenen Kantinlerin Mali Büyüklükleri

İlgili Kantin Başkanlığı	Gayri Safi Hasılat (TL)	Brüt Kar (TL)	Gider (TL)	Net Kar (TL)	2024 Sermayesi (TL)
Hv.Kv.Kr.Des.Kt.Gr. K.lığı Kantin Başkanlığı	263.045.909,89	14.814.416,14	248.231.493,75	1.214.459,80	3.150.309,27
172'nci Zırhlı Tug. Kantin Başkanlığı	45.890.090,51	3.294.106,12	42.595.984,39	1.098.076,53	1.944.718,36
3'üncü Kom.Tug.K.lığı Kantin Başkanlığı	99.611.633,02	6.216.103,05	93.395.529,97	556.215,81	1.609.288,36

Tablo 4: Denetlenen Kantinlerin Aktardığı Paylar

İlgili Kantin Başkanlığı	Gnkur. Bşk.lığı ÜKP (TL)	Kuv.K.lıkları ÜKP (TL)	Yatırılan Hazine Payı (TL)	MSB Payı ÜKP (TL)
Hv.Kv.Kr.Des.Kt.Gr.K.lığı Kantin Başkanlığı	141.222,21	1.412.222,09	1.719.183,00	111.966,00
172'nci Zırhlı Tug. Kantin Başkanlığı	32.941,06	98.823,18	-	51.940,58
3'üncü Kom.Tug.K.lığı Kantin Başkanlığı	64.724,57	194.173,72	-	29.939,91

Tablo 5: TSK Bünyesindeki Kantinlerin Mali Büyüklükleri

Kantin Sayısı	Gayri Safi Hasılat (TL)	Brüt Kar (TL)	Gider (TL)	Net Kar (TL)	2024 Sermayesi (TL)
311	11.600.570.290,75	1.032.344.154,35	10.568.226.136,40	228.177.619,34	508.007.110,61

Tablo 6: TSK Bünyesindeki Kantinlerin Aktardığı Paylar

Gnkur.Bşk.lığı ÜKP (TL)	Kuv.K.lıkları ÜKP (TL)	Yatırılan Hazine Payı (TL)	MSB Payı ÜKP (TL)
10.313.081,22	43.349.055,87	27.892.242,45	5.156.540,62

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Askeri Kantin Yönetmeliği'nin "Muhasebe, vergi ve muafiyetler" başlıklı 41'inci maddesinde;

“a) Muhasebe;

1) Askerî kantin hesap yılı, 1 Ocakta başlayıp, 31 Aralıkta son bulur. Kantinler öncelikle bilanço esasına göre defter tutulan tek düzen muhasebe sistemine göre işletilir.

2) Bilânço usulü (tek düzen) muhasebe sistemini uygulayacak kantinlerin sermaye limiti, Milli Savunma Bakanlığınca her yıl 1 Ocak tarihinde kantin heyetlerine ulaşacak şekilde yayımlanır. Bilânço usulü (tek düzen) muhasebe sistemi uygulayan kantinler, Türk Silahlı Kuvvetleri Ordu Evleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönetmeliğinde belirtilen muhasebe hesap planı, belge ve kayıtları tutarlar. İşletme defteri usulü muhasebe sistemine göre işletilen kantinler, bu Yönetmelikte belirtilen belge ve kayıtları tutarlar...”

hükümleri ile uygulanacak muhasebe sistemi ifade edilmiştir.

MSB tarafından her yıl 1 Ocak tarihinde yayımlanan sermaye limitleri uyarınca bilanço usulü muhasebe sistemini uygulayacak kantinlerde, 26.12.1992 gün ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ekindeki Tekdüzen Hesap Planı esas alınmaktadır.

Kantinler aylık olarak bilanço, gelir tablosu ve kâr-zarar cetveli çıkarmakta ve bu tablolar bağlı bulundukları komutanın onayına sunulmaktadır.

Aynı Yönetmelik’in “Belge ve kayıtlar” başlıklı 42’nci maddesinde ise askeri kantinler tarafından tutulacak belge ve kayıtlar belirtilmiştir. Buna göre; ambar/kiler defteri, mal giriş ve çıkış/iç dağıtım belgesi, kantin işletme defteri, kantin kasa defteri, para teslim defteri, mal sayım ve tartı çizelgesi kantinler tarafından tutulacaktır. Kantinlerle ilgili defter ve belgeler, teftişe tâbi evrak olduklarından kantin heyetince muhafaza edilir ve teftişin bitimini müteakip teftiş sandığına konularak saklanır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ve yine Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi

yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, Hava Kuvvetleri Karargah Destek Kıtalar Grup Komutanlığı Kantin Başkanlığı, 172'nci Zırhlı Tugay Kantin Başkanlığı ile 3'üncü Komando Tugay Komutanlığı Kantin Başkanlığının mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hava Kuvvetleri Karargâh Destek Kıtalar Grup Komutanlığı Kantin Başkanlığı, 172'nci Zırhlı Tugay Kantin Başkanlığı ile 3'üncü Komando Tugay Komutanlığı Kantin Başkanlığının 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI SOSYAL
TESİSLER**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	6

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Denetlenen Sosyal Tesislerde Görevli Personel Sayısı	2
Tablo 2: TSK Bünyesinde Bulunan Tüm Sosyal Tesislerde Görevli Personel Sayısı	2
Tablo 3: Denetlenen Sosyal Tesislerin Mali Büyüklükleri	3
Tablo 4: TSK Bünyesinde Bulunan Tüm Sosyal Tesislerin Mali Büyüklükleri	3

KISALTMALAR

TSK Türk Silahlı Kuvvetleri

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Sosyal hizmet faaliyetleri, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 98 ve 99'uncu maddelerine istinaden ordujevleri, askerî gazinolar, kışla gazinoları ve vardiya yatakhaneleri ile özel, yerel ve kış eğitim merkezleri ile sürdürülmektedir.

Bu tesislerin amacı, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) personelinin; sosyal ve moral ihtiyaçlarını karşılamak, dayanışmayı artırmak, meslekî sosyal gelişmelerini mümkün kılacak imkânları hazırlamak ve barınma da dâhil olmak üzere ihtiyaçlarını karşılamak, çeşitli eğitim, seminer, konferans, sempozyum gibi hizmetlerde kullanılmak maksadıyla faaliyette bulunmaktır.

Sosyal tesis niteliğindeki bu idarelerin iş ve işlemleri;

- 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu,
 - Ordujevleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönetmeliği,
 - Ordujevleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönergesi,
- çerçevesinde yürütülmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TSK bünyesinde yer alan Ordujevleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Genelkurmay Başkanlığına, Milli Savunma Bakanlığına, Kara Kuvvetleri Komutanlığına, Deniz Kuvvetleri Komutanlığına ve Hava Kuvvetleri Komutanlığına bağlı olarak işletilmektedir.

Ordujevleri, askerî gazinolar, kışla gazinoları ve vardiya yatakhaneleri ile özel, yerel ve kış eğitim merkezleri yönetim kurulları ile kadrolarına atanan veya görevlendirilen personel tarafından yönetilmektedir.

Ayrıca tesislerde, hizmet ünitelerinin gerektirdiği nitelik ve nicelikte olmak üzere; kadrolarında belirtilen personel ile ücretleri tesis gelirlerinden karşılanmak üzere özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılacak personel, hizmet alımı yöntemiyle temin edilen personel, mal alımı hizmetini sunan firma personeli, 05.06.1986 tarih ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu

ve bu Kanun çerçevesinde yürürlüğe konulan yönetmelik hükümlerine göre çırak ve beceri eğitimi öğrencisi çalıştırılmaktadır.

TSK bünyesinde toplam 276 sosyal tesis bulunmakta olup 2024 yılı denetim programı kapsamında İzmir Orduvleri Müdürlüğü, Özdere Özel Eğitim Merkezi Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Karargah Destek Kıtalar Grup Komutanlığı Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve Siirt Kışla Gazino Müdürlüğü denetlenmiştir.

Denetlenen sosyal tesisler ile TSK bünyesinde bulunan tüm sosyal tesislere ilişkin personel bilgileri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 1: Denetlenen Sosyal Tesislerde Görevli Personel Sayısı

İlgili Sosyal Tesis	Subay	Astsubay	Devlet Memuru / İşçi / Uzman Çavuş / Uzman Erbaş	Sözleşmeli Personel	Hizmet Alım Personeli / Stajyer	Erbaş / Er	Toplam
İzmir Orduvleri Müdürlüğü	8	41	83	21	126	109	388
Özdere Özel Eğitim Merkezi Komutanlığı	2	23	14	0	4	53	96
Hv.K.Kh.Sosyal Hizmetler Müdürlüğü	3	34	44	4	23	194	302
Siirt Kışla Gazino Müdürlüğü	0	1	1	0	20	9	31

Tablo 2: TSK Bünyesinde Bulunan Tüm Sosyal Tesislerde Görevli Personel Sayısı

Subay	Astsubay	Devlet Memuru	Sözleşmeli Personel	Hizmet Alım Personeli	Uzman Erbaş	Erbaş / Er	Toplam
386	1.744	2.698	365	1.966	730	10.378	18.267

1.3. Mali Yapı

TSK bünyesindeki sosyal tesislerin muhasebe işlemleri, gelirleri ve gelirlerinin harcanması ile işletilmesine ilişkin usul ve esaslar Orduvleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Özel, Yerel ve Kış Eğitim Merkezleri Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Sosyal tesislerin gelirleri işletme gelirlerinden, kira gelirlerinden, yüklenici firmalardan tahsil edilecek ceza bedellerinden, üye aidatlarından, bağış ve kart ücretlerinden, diğer tesislerin gelir ve sermayelerinden yetkili komutanlığın izni ile yapılacak aktarımlardan, sergi, fuar, promosyon, reklam ve diğer gelirlerden ve sayılan gelirlerden elde edilecek faiz gelirlerinden

oluşmaktadır.

2024 yıl sonu itibarıyla mevcut 276 sosyal tesisin toplam cirosu 6.499.054.104,87 TL ve dönem net kârı 907.402.680,32 TL tutarında olup sosyal tesisler 2024 yılı faaliyetleri neticesinde Hazineye 31.101.691,59 TL tutarında pay aktarmışlardır.

2024 yılında denetlenen İzmir Orduvleri Müdürlüğü, Özdere Özel Eğitim Merkezi Komutanlığı, Hv.K.Kh.Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve Siirt Kışla Gazino Müdürlüğü ile Milli Savunma Bakanlığı bünyesindeki tüm sosyal tesislere ilişkin 31.12.2024 tarihi itibarıyla mali büyüklükler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 3: Denetlenen Sosyal Tesislerin Mali Büyüklükleri

Tesisin Adı	Toplam Gelir (TL)	Toplam Gider (TL)	Kar / Zarar (TL)	Sermaye (TL)
İzmir Orduvleri Müdürlüğü	195.665.457,34	197.922.565,19	-2.257.107,85	31.087.408,24
Özdere Özel Eğitim Merkezi Komutanlığı	212.461.344,18	171.776.639,97	40.684.704,21	21.445.098,71
Hv.K.Kh.Sosyal Hizmetler Müdürlüğü	88.505.595,81	84.486.354,66	4.019.241,15	7.305.609,86
Siirt Kışla Gazino Müdürlüğü	45.757.836,15	39.336.597,86	6.421.238,29	8.440.812,67

Tablo 4: TSK Bünyesinde Bulunan Tüm Sosyal Tesislerin Mali Büyüklükleri

Tesisin Adı	Toplam Sayısı	Gayri Safi Hasılat (TL)	Brüt Kârı (TL)	Toplam Harcaması (TL)	Net Kârı (TL)	Yatırılan Hazine Payı (TL)
Orduevi	32	2.158.010.406,50	999.829.718,59	802.737.799,91	197.091.918,68	20.294.709,48
Askerî Gazino	73	1.021.391.267,51	465.665.999,87	296.042.729,29	169.623.270,58	30.060,22
Kışla Gazinosu	126	2.160.538.013,34	967.286.540,85	673.939.870,61	293.346.670,24	284.987,14
Vardiya Yatakhane	23	124.573.462,57	65.463.537,48	30.238.622,42	35.224.915,06	0
Özel / Yerel ve Kış Eğitim Merkezi	22	1.034.540.954,95	559.290.516,02	347.174.610,26	212.115.905,76	10.491.934,75
Toplam	276	6.499.054.104,87	3.057.536.312,81	2.150.133.632,49	907.402.680,32	31.101.691,59

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Sosyal tesislerin muhasebe işlemlerinde, 26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğ Ek’indeki “Tek Düzen Muhasebe Planı” esas alınmaktadır. Orduvleri, Askerî Gazinolar, Kışla Gazinoları ve

Vardiya Yatakhaneleri ile Eğitim Merkezleri Yönetmeliği gereği mali tablolar aylık hazırlandığından geçmiş aylara ait kar ve zararlar, geçmiş yıllar karları/zararları hesapları adı altında mali tablolarda yer almaktadır.

30.12.2005 tarih ve 26039 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller’in 2’nci maddesinde 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu hükümlerine tabi sosyal tesislerin Esas ve Usuller’in sadece muhasebe işlemlerinin raporlanması ve hesapların konsolidasyonuna ilişkin hükümlerine tabi olduğu ifade edilmiştir.

Orduvleri, Askeri Gazinolar, Kışla Gazinoları ve Vardiya Yatakhaneleri ile Özel, Yerel ve Kış Eğitim Merkezleri Yönetmeliği’nin 29/A maddesinde tutulacak belgeler ve formlar, dayanak ve kontrol belgeleri ile tüm belge ve formların işleniş usullerinin Yönerge ile düzenleneceği hüküm altına alınmış olup sosyal tesis müdürlüklerinde muhasebe işlemlerinde tutulacak ana belgeler ve kayıtlar Yönerge’de sayılmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını; İzmir Orduvleri Müdürlüğü, Özdere Özel Eğitim Merkezi Komutanlığı, Hv.K.Kh. Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve Siirt Kışla Gazino Müdürlüğünün mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Orduvleri Müdürlüğü, Özdere Özel Eğitim Merkezi Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Karargâh Destek Kıtalar Grup Komutanlığı Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ile Siirt Kışla Gazino Müdürlüğünün 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>